

Valtiovarainministeriö
sähköposti: kirjaamo.vm@gov.fi

VM:n lausuntopyyntö 6.10.2021, VN/2538/2021, VM027:00/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi korkovähennysrajoitusta koskeviksi muutoksiksi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Väylävirastolta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta elinkeinoverolain korkovähennysrajoitusta koskeviksi muutoksiksi. Väylävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta ja lausuu esitetystä infrastruktuurihankkeita koskevasta poikkeuksesta seuraavaa.

Väylävirasto pitää esitystä korkovähennysrajoituksen infrapoikkeuksen käyttöönotoksi tärkeänä, mutta riittämättömänä. Väyläviraston näkemyksen mukaan ehdotettu julkisen infrastruktuuriyhteisön määritelmä on turhan suppea, kun se edellyttää yhtiön osakekannan olevan julkisessa omistuksessa. Tämä jättää infrapoikkeuksen soveltamisen ulkopuolelle merkittäviä julkisin varoin maksettavia, mutta velkarahalla toteutettavia infrastruktuurihankkeita.

Pitkän aikavälin julkisia infrastruktuurihankkeita on toteutettu erilaisten yhtä tarkoitusta (kokonaishoitopalvelua) varten perustettujen yhtiöiden kautta laajalti, kuten hallituksen esityksestä havaitaan. Näiden yhtiöiden taustat on verraten helppo läpivalaista ja harmaan talouden riskit torjua. Yhtiöiden toimintaa ja taloutta sanelevat yksinomaiset sopimukset julkisen tilaajan kanssa.

Väylävirastolla on tällä hetkellä sopimukset kolmen yksityisessä omistuksessa olevan tieyhtiön kanssa eri moottoriteiden tai moottoritieosuuksien pitkäaikaisesta kokonaishoitopalvelusta. Lisäksi kaksi ratayhtiötä on perustettu ja kolmatta ollaan perustamassa suunnittelemaan nopeita raideyhteyksiä, joiden avulla voidaan turvata mahdollisuudet tärkeille liikenneyhteyksille. Toteutuessaan nämä ratainvestoinnit ovat kukin suuruusluokaltaan useita miljardeja euroja. Jo perustetut suunnitteluyhtiöt ovat toistaiseksi valtion ja kuntien omistamia, mutta rakentamisvaiheen käynnistyessä olisi tärkeää pitää taloudellisesti mielekkäänä vaihtoehtona myös eläke- tai muun sijoituspääoman hyödyntäminen osana yhtiöiden omistajapohjaa. Merkittävin osa ratahankkeiden investointipääomasta on lainaa, joten siksi korkovähennyksillä on ratkaisevan tärkeä rooli yhtiön taloudelle ja siten julkisen palvelun kustannuksille ja toteutusvaihtoehdoille.

20.10.2021

Nykyinen korkojen verovähennysoikeuden rajoittaminen voi aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia infrayhtiöille ja siten niiden kautta tuotetuille yleisen edun julkisille palveluille. Hallituksen esitykseen liitetystä tapausaineistosta havaitaan myös, että nykyinen menettely on epäselvä ja aiheuttaa monia hankalia tulkintatilanteita ja kasvavia transaktiokustannuksia eri osapuolille lopullisen verokohtelun selvittämiseksi. Lisäksi yhtiöiden lopulliseen verorasitukseen vaikuttavat hankkeen koko, yhtiön toiminnan kannattavuus sekä vallitseva korkotas.

Kuten hallituksen esityksestä nähdään, yhtäältä rajoituksen ja toisaalta infrapoikkeuksen merkitys yksittäiselle hankkeelle tai yhtiölle voi olla merkittävä, mutta niiden molempien vaikutus verokertymään on vähäinen. Yhtiöihin kohdistuvat verorasitukset ja epävarmuus siirtyvät julkisen hankintaprosessin kautta sopimushintoihin ja siten julkisen tilaajan maksettaviksi. Pahimmillaan epäselvä tai epätarkoituksenmukaisen kireä verotus voi johtaa siihen, ettei tilaaja saa lainkaan riittävästi kilpailua tällaisiin hankkeisiin. Mikäli kilpailua ei ole riittävästi, tällä on korottava vaikutus kokonaishoitopalvelusta maksettavaan hintaan ja/tai kokonaishoitopalvelun laatu kärsii. Tällä on puolestaan negatiivisia vaikutuksia veronmaksajille ja hankinnan kohteena olevan infrastruktuurin loppukäyttäjille.

Useissa maissa on korkovähennysrajoituksen haitallisten vaikutusten takia otettu käyttöön joko infrapoikkeus tai muita erityissäännöksiä, joiden ansiosta korkovähennysoikeuden rajoitusta ei sovelleta yleisen edun mukaisia pitkän aikavälin julkisia infrahankkeita toteutettaviin yhtiöihin. Erilaisista ratkaisuista saa kohtuullisen käsityksen hallituksen esityksen kansainvälisestä selvitysosioista. Koska pääomamarkkinat ovat globaalit, olisi Suomen syytä olla mukana kansainvälisessä kehityksessä.

Hallituksen esityksessä infrapoikkeusta sovellettaisiin Suomessa kuitenkin vain tällaisia hankkeita toteutettaviin julkisomisteisiin infrastruktuuriyhteisöihin. Väylävirasto toivoo, että valtiovarainministeriö jatkaa valmistelua infrapoikkeuksen mahdollisimman nopeaksi laajentamiseksi myös sellaisiin pitkän aikavälin julkisia infrahankkeita toteutettaviin yhtiöihin, jotka ovat osittain tai kokonaan yksityisen tahon omistamia. Kansainvälisten käytäntöjen valossa näyttää mahdolliselta, että tämä voidaan tehdä valtioneuvoston puitteissa. Tällöin kyseinen toimenpide ei vääristäisi tai uhkaisi vääristää kilpailua, eikä vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yhtiö, joka vastaa kokonaishoitopalvelusta, on voittanut kyseisen tehtävän julkisen tarjouskilpailun perusteella. Lisäksi yhtiö on perustettu vain ja ainoastaan kilpailun kohteena olevan kokonaishoitopalvelun suorittamista varten. Yhtiöllä ei ole muuta toimintaa eikä se kilpaile markkinoilla muiden palveluntuottajien tai yritysten kanssa.

Arvonlisä- ja elinkeinoverolakien soveltamisalan taannoisella laajentamisella luotiin edellytyksiä yhtiömallilla toteutettavien infrahankkeiden tarkoituksenmukaiselle käytölle jatkossakin. Väylävirasto katsoo, että korkovähennysoikeutta koskevat poikkeussäännöt

20.10.2021

tulisi selvyiden vuoksi olla yhdenmukaiset arvonlisä- ja elinkeinoverolain kokonaihoitopalvelulla toteutettavien hankkeiden määritelmän kanssa.

Lisäksi Väylävirasto nostaa esiin ehdotetun 18 b §:n 2 momentin 2) kohdan alakohdat i. ja ii., jotka eivät myöskään sellaisenaan sovellu valtion infrastruktuurihankkeisiin, joissa omaisuuden omistajuus säilyy valtiolla koko sopimuskauden ajan ja jossa yhtiö saa tulonsa omaisuuden käytettävyyden ja palvelutason perusteella. Sopimuskauden aikana yhtiöllä on hallintaoikeus sopimuksen kohteena olevaan valtion omaisuuteen.

*Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Väylävirastossa asian on ratkaissut Johtaja Laura Kuistio.*

Tiedoksi Väyläviraston johtoryhmä
Kirjaamo
Samuli Kinnunen

ASIAKIRJA

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	Seppo Toivonen
Allekirjoitusaika	20.10.2021 15:06

Allekirjoittaja	Laura Kuistio
Allekirjoitusaika	20.10.2021 15:30

ASIAKIRJAT

Asiakirja	Väyläviraston lausunto HE korkovähennysoikeutta koskeviksi muutoksiksi.pdf
-----------	--